

Řád knihovnických a informačních služeb Vysoké školy ekonomické v Praze

(dále jen Knihovní řád)

Anotace:

Tento Knihovní řád upravuje postavení a činnost součástí knihovní sítě Vysoké školy ekonomické v Praze, zejména postavení a činnost Centra informačních a knihovnických služeb VŠE v Praze.

	Zpracovatel:	Přezkoumal:	Schválil:
Jméno:	Ing. Lenka Bělohoubková	Ing. Jana Hartmanová	prof. Ing. Richard Hindls, CSc.
Útvar/funkce	vedoucí odboru – Síť knihoven a studoven CIKS	ředitelka CIKS	rektor
Datum:	1. 7. 2008	4. 7. 2008	31. 7. 2008
Podpis:	Ing. Lenka Bělohoubková, v.r.	Ing. Jana Hartmanová, v.r.	prof. Ing. Richard Hindls, CSc., v.r.
Platnost od:	1. srpna 2008	Platnost do:	odvolání
Účinnost od:	1. srpna 2008	Účinnost do:	odvolání

I. Úvodní ustanovení

Čl. 1 Účel a působnost předpisu

1. Tento Knihovní řád upravuje postavení a činnost součástí knihovní sítě Vysoké školy ekonomické v Praze (dále i VŠE). Podrobně upravuje zejména postavení a činnost Centra informačních a knihovnických služeb VŠE v Praze (dále i CIKS). Dalších součástí knihovní sítě se týká v míře odpovídající jejich postavení v knihovní síti a šíři zajišťovaných služeb.
2. Knihovní síť VŠE tvoří veřejně přístupné Centrum informačních a knihovnických služeb VŠE v Praze a Knihovna Fakulty managementu v Jindřichově Hradci, které poskytují veřejné knihovnické a informační služby, a příruční knihovny umístěné na pracovištích VŠE.
3. Knihovní řád je závazný pro všechny součásti knihovní sítě VŠE a jejich uživatele s tím, že specifické podmínky jednotlivých knihoven a studoven mohou být upraveny vlastním Provozním řádem.
4. Vlastní Provozní řád jednotlivých součástí knihovní sítě VŠE musí být v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb v platném znění a musí být vždy předem projednán s ředitelem CIKS.
5. Konkrétní informace jsou uvedeny na www stránkách CIKS (<http://ciks.vse.cz>).

Čl. 2 Právní zakotvení činnosti CIKS a součástí knihovní sítě VŠE

Činnost CIKS a dalších součástí knihovní sítě VŠE se řídí těmito právními předpisy:

1. zákon č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb v platném znění, dále jen *knihovní zákon*,
2. zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách v platném znění, dále jen *vysokoškolský zákon*,
3. vyhláška Ministerstva kultury č. 88/2002 Sb., k provedení zákona č. 257/2001 Sb. O knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), dále jen *vyhláška MK č. 88/2002 Sb.*,
4. zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě v platném znění, dále jen *zákon o statistické službě*,
5. zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím v platném znění, dále jen *zákon o svobodném přístupu k informacím*,
6. zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění, dále jen *autorský zákon*,
7. zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů v platném znění, dále jen *zákon o ochraně osobních údajů*,
8. zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník v platném znění, dále jen *občanský zákoník*
9. interní předpisy VŠE.

Čl. 3 Postavení, poslání a činnost CIKS

1. CIKS je ve smyslu §13 *knihovního zákona* specializovanou knihovnou poskytující veřejné informační a knihovnické služby pro oblast ekonomických a společenských věd.
2. Postavení a řízení CIKS je dáno Statutem VŠE v Praze.
3. Posláním CIKS je informační zabezpečení studia a vědecko-výzkumné práce na VŠE v Praze. Toto poslání naplňuje CIKS činností, která spočívá ve shromažďování, zpracovávání, uchovávání a správě knihovního a informačního fondu v klasické i elektronické, příp. digitalizované podobě a jeho zpřístupňování prostřednictvím informačních a knihovnických služeb.
4. CIKS poskytuje veřejné informační a knihovnické služby podle příslušných ustanovení *knihovního zákona* (§ 4 a § 14) a v souladu s interními předpisy VŠE.
5. CIKS tvoří Knihovna Žižkov, plnící funkci ústřední knihovny, a Studijní knihovna Jižní Město.
6. Součástí Knihovny Žižkov jsou kromě hlavní studovny i specializované studovny: Knihovna Pavla Eislera, Evropské dokumentační středisko a Mediatéka.
7. CIKS metodicky řídí příruční knihovny fakult, kateder a dalších součástí VŠE.

II. Knihovní a informační fondy

Čl. 1 Struktura a doplňování knihovních fondů

1. Tematický profil knihovních a informačních fondů CIKS vychází ze studijních programů, vědecko-výzkumných záměrů a programů rozvoje fakult a ostatních součástí VŠE.
2. Knihovní a informační fondy CIKS jsou tvořeny tištěnými dokumenty a elektronickými a digitalizovanými zdroji zpřístupněnými ve zvláštním režimu s ohledem na ochranu autorských práv nebo přístupnými na základě licenčních smluv nebo volně dostupnými na internetu.
3. Základním nástrojem přístupu k tištěným i elektronickým či digitalizovaným dokumentům je elektronický Souborný katalog VŠE dostupný z lokální počítačové sítě VŠE i z internetu.
4. Doplňování a evidence knihovních a informačních fondů jsou pro všechna pracoviště VŠE centrálně zajišťovány příslušnými pracovišti knihovní sítě VŠE ve spolupráci s členy Rady pro knihovnické a informační služby (RAKIS). Pracovníci CIKS a Knihovny FM v Jindřichově Hradci rozhodují o lokacích získaných dokumentů v rámci celé knihovní sítě VŠE.

Čl. 2 Lokace a správa knihovních fondů

1. Knihovní fondy jsou umístěny v centrálních depozitářích, v příručních skladech a ve volném výběru ve studovnách CIKS a Knihovny Fakulty managementu v Jindřichově Hradci. Část knihovních fondů je také deponována na katedrách a dalších pracovištích VŠE. Za jejich zpřístupnění interním uživatelům a za zapůjčení pro potřeby meziknihovní výpůjční služby (MVS) zodpovídají vedoucí fakult, kateder či součástí VŠE nebo jimi pověřeni pracovníci (viz interní předpisy VŠE, zvláště pak organizační směrnice „Revize knihovních fondů na VŠE v Praze“).
2. Revize knihovních fondů VŠE se provádí v souladu s § 16 *knihovního zákona*. Postup při revizi knihovních fondů VŠE je stanoven příslušným interním předpisem VŠE.

III. Uživatelé knihovnických a informačních služeb

Čl. 1 Uživatelé

1. Registrovaným uživatelem knihovny se může stát každý občan ČR starší 15 let nebo cizinec starší 15 let s potvrzením o přechodném bydlišti v ČR nebo s povolením k pobytu v ČR.
2. Uživatelé knihovny:
 - Interní uživatelé jsou studenti a zaměstnanci VŠE
 - Externí uživatelé jsou studenti jiných škol a veřejnost
 - Kolektivní uživatel není zaveden. Právnickým subjektům je knihovní fond CIKS zpřístupněn prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby v souladu s platnými předpisy.

Čl. 2 Průkazy uživatelů

1. Služby knihoven a studoven VŠE lze využívat na základě těchto typů průkazů:
 - multifunkční čipová karta s čárovým kódem vydaná na jméno (pro interní i externí uživatele vydává Výpočetní centrum VŠE)
služby: přístup do studoven, výpůjční služby, reprografické služby (samoobslužné kopírování, tisk), internet, elektronické dodávání dokumentů
 - multifunkční čipová karta anonymní (jednorázový vstup, k zapůjčení v recepci Knihovny Žižkov)
služby: přístup do studoven, reprografické služby (pouze samoobslužné kopírování)
 - papírová karta s čárovým kódem (externí uživatelé, vydává recepce Knihovny Žižkov)
služby: pouze absenční výpůjčky, elektronické dodávání dokumentů.
2. Konkrétní informace jsou uvedeny na [www stránkách CIKS \(http://ciks.vse.cz\)](http://ciks.vse.cz). Ceny za vydání nebo zapůjčení karet i poplatky za registraci uživatele jsou uvedeny v platném Ceníku, který je přílohou tohoto Knihovního řádu (dále Ceník).

Čl. 3 Registrace uživatelů

1. CIKS vytváří a udržuje databázi uživatelů za účelem ochrany knihovních a informačních fondů a dalšího majetku, za účelem dodržování licenčních ujednání při práci s elektronickými informačními zdroji a dále pro zajištění kvality a rychlosti poskytovaných služeb a pro splnění povinností vyplývajících ze *zákona*

o státní statistické službě. Při zpracování osobních údajů CIKS postupuje v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a s dalšími obecně závaznými předpisy.

2. Registrace uživatelů se provádí vždy při prvním využití služeb CIKS a obnovuje se každý akademický rok (interní uživatelé) nebo po uplynutí kalendářního roku (externí uživatelé). K registraci je nutné předložit průkaz uživatele a platný doklad totožnosti (občanský průkaz, výjimečně pas), u cizinců osobní průkaz nebo cestovní pas a potvrzení o přechodném bydlišti v ČR či platné vízum.
3. Doplnkově a se souhlasem uživatele mohou být do databáze uživatelů zapsány kromě základních osobních údajů (příjmení, jméno, titul, číslo OP, rodné číslo, číslo cestovního pasu u cizinců, bydliště – ulice, číslo, PSČ, obec-město, stát, e-mail) také informace usnadňující vzájemnou komunikaci mezi uživatelem a knihovnou, např. adresa přechodného bydliště, telefon a mobilní telefon.
4. Do databáze uživatelů se dále zapisují údaje o realizovaných výpůjčkách a vrácení dokumentů, o prolongacích a upomínkách, poznámky vztahující se ke stavu vypůjčovaného dokumentu, zápisy o porušení Knihovního řádu, poplatky z prodlení a některé další druhy poplatků a jiné poznámky důležité pro provoz CIKS.

Čl. 4 Práva uživatelů

1. Řádně registrovaný uživatel má právo využívat všechny veřejné prostory studoven a knihoven CIKS, jejich zdroje, fondy a služby v souladu s tímto Knihovním řádem. Neregistrovaný uživatel může využívat prezenční fondy ve studovnách pouze na základě platné identifikační karty VŠE nebo po zakoupení jednorázového vstupu, viz. část III, čl. 2.
2. Podněty, návrhy a připomínky k rozsahu poskytovaných služeb a k práci zaměstnanců CIKS je možné podávat ústně nebo písemně určenému pracovníkovi CIKS.

Čl. 5 Povinnosti uživatelů

1. Uživatel je povinen seznámit se s Knihovním řádem v platném znění, což stvrzuje svým podpisem na tiskopisech Prohlášení uživatele a Přihláška uživatele. Tímto podpisem dává CIKS souhlas k práci s jeho osobními údaji nezbytnými pro poskytování služeb a pro ochranu majetku VŠE.
2. Uživatel je povinen řídit se Knihovním řádem, respektovat pokyny pracovníků CIKS a podrobit se stanoveným kontrolním opatřením, která jsou nutná pro udržení pořádku a pro ochranu majetku VŠE.
3. Uživatel, který nedodržuje tato opatření, může být dočasně nebo trvale zbaven práva využívat služby CIKS. Tím není zbaven povinnosti nahradit způsobenou škodu ani není zbaven odpovědnosti podle platných předpisů.
4. Uživatel je povinen pracovníkům CIKS neprodleně oznámit ztrátu průkazu a jakékoliv změny v osobních údajích a v údajích o pobytu.
5. Interní uživatel je povinen vypořádat bez zbytečného odkladu své závazky vůči CIKS při ukončení studia či pracovního poměru.

IV. Veřejné knihovnické a informační služby

Čl. 1 Druhy knihovnických a informačních služeb a poplatky za služby

1. CIKS poskytuje veřejné knihovnické a informační služby (dále jen KIS) v plné šíři pouze řádně registrovaným uživatelům. Práva a povinnosti dalších uživatelů jsou dány jejich statutem (část III, čl. 1 a 2 Knihovního řádu).
2. Základní druhy KIS:
 - výpůjční služby
 - meziknihovní služby (výpůjční a reprografické)
 - informační služby (poradenské, konzultační, rešeršní a referenční)
 - reprografické služby
 - vzdělávací služby
3. Uvedené služby nejsou ve své úplnosti poskytovány všemi pracovišti CIKS. Informace, které pracoviště konkrétní služby poskytuje, je uvedena na www stránkách CIKS (<http://ciks.vse.cz>) a v Provozních řádech jednotlivých studoven. Pravidla poskytování výpůjčních služeb stanoví Výpůjční řád, který je nedílnou součástí tohoto Knihovního řádu (část V.).
4. Základní služby vyjmenované v § 4 odst. 1 *knihovního zákona* poskytuje CIKS bezplatně. Za služby uvedené v § 4, odst. 2 *knihovního zákona* může být vybírán poplatek ve výši skutečných nákladů vynaložených na jejich zajištění.

5. V souladu s *knihovním zákonem* CIKS účtuje poplatky za některé další poskytované služby a sankční poplatky ve výši stanovené Ceníkem.

V. Výpůjční řád

Čl. 1 Výpůjční služby

1. Pro půjčování knihovních fondů platí § 659–662 *občanského zákoníku*.
2. Výpůjčky se uskutečňují v souladu s posláním CIKS podle části I. čl. 3 Knihovního řádu a v souladu s *autorským zákonem*.

Čl. 2 Výpůjčky a výpůjční lhůty

1. CIKS zpřístupňuje knihovní fond formou výpůjček mimo knihovnu (absenční výpůjčky) a formou výpůjček na místě (prezenční výpůjčky).
2. Výpůjční lhůty a počet výpůjček pro jednoho uživatele se řídí statusem uživatele (viz část III, čl. 1 a 2. Knihovního řádu) a statusem informační jednotky. Konkrétní informace jsou uvedeny v Souborném katalogu VŠE a na [www stránkách CIKS \(http://ciks.vse.cz\)](http://ciks.vse.cz).
3. Výpůjční lhůtu nelze prodloužit, pokud již bylo dosaženo maximálního počtu prodloužení pro daný dokument nebo pokud je dokument rezervován dalším uživatelem.
4. Rezervovat prostřednictvím Souborného katalogu VŠE lze všechny dokumenty, které mají status jednotky na 1 měsíc nebo 1 semestr a jsou právě vypůjčeny jiným uživatelem. Dokumenty označené jako „krátkodobé“ rezervuje na požádání pracovník výpůjčního protokolu. Každá vyřízená rezervace podléhá poplatku dle platného Ceníku a to i v případě, že si uživatel knihu nevyzvedne.
5. Při překročení výpůjční lhůty je uživatel povinen zaplatit poplatky z prodlení za každý dokument v závislosti na statusu jednotky. Výše poplatků je uvedena v Ceníku.
6. CIKS může 3 dny před uplynutím výpůjční doby uživatele upozornit e-mailem na konec výpůjční doby. Tato služba není garantována a její případný výpadek nezakládá nárok na storno nebo snížení zpozděného.
7. Při překročení výpůjční lhůty CIKS zpravidla zaslá uživateli upomínku na e-mailovou adresu nebo kontaktní adresu uživatele. Případné neodeslání upomínky nezakládá nárok na storno nebo snížení zpozděného.
8. Prodloužit výpůjční lhůtu lze prostřednictvím Souborného katalogu VŠE, případně je možné o prodloužení požádat osobně, telefonicky nebo e-mailem na adrese prodruz@vse.cz. Prodloužení je možné pouze před uplynutím výpůjční lhůty. Samotné požádání nezakládá nárok na automatické prodloužení výpůjční lhůty.

Čl. 3 Absenční výpůjčky

1. Dokument objednaný k vypůjčení z uzavřených skladů si uživatel vyzvedává ve výpůjčním protokolu.
2. Dokument k vypůjčení z volně přístupných knihovních fondů si uživatel vyhledává osobně. Dokument nesmí k vypůjčce vynášet ze studovny, ale předá ho knihovníkovi a vyzvedává si ho na místě určeném Provozním řádem.
3. Dokumenty objednané k vypůjčení a dokumenty rezervované je uživatel povinen vyzvednout ve stanovené lhůtě, jinak jsou vráceny zpět na místo svého uložení.
4. Pro uskutečnění výpůjčky uživatel musí mít s sebou vlastní průkaz uživatele, který je nepřenositelný, a zároveň nesmí mít žádné finanční dluhy nebo výpůjčky s proslou výpůjční dobou.
5. Při realizaci výpůjčky je uživatel povinen si dokument prohlédnout a ohlásit službě případné závady či poškození.
6. Registraci výpůjček provádí knihovník zadáním čísla uživatele a zadáním přírůstkového čísla dokumentu.
7. Uživatel je povinen dodržovat výpůjční lhůtu a pravidla pro její prodloužení. Podrobné informace jsou uvedeny na stránkách CIKS (<http://ciks.vse.cz>).
8. Uživatel ručí za vypůjčený dokument po celou dobu výpůjčky a nemá právo ho půjčovat dalším osobám.
9. K vrácení vypůjčeného dokumentu není nutný průkaz uživatele. Ve výjimečných případech je možné vrátit vypůjčený dokument poštou. V případě, že publikace v zásilce bude poškozená, bude za ni CIKS po uživateli vymáhat náhradu.

Čl. 4 Prezenční výpůjčky

1. K prezenčnímu studiu jsou určeny knihovní fondy umístěné ve studovnách i ve skladech.
2. Prezenční výpůjčky z uzavřených skladů do studovny zprostředkovávají pracovníci studovny.

3. Dokumenty z volného výběru používané ke studiu ve studovných vrací uživatel vždy na odkládací vozík, nikoliv na polici regálu. Výjimku tvoří jednotlivá čísla časopisů, které uživatel může vracet sám do boxů určených pro jednotlivé tituly.
4. Dokumenty se statusem přísně prezenční je povoleno studovat pouze na místě a za podmínek určených knihovníkem.
5. Uživatel ručí za vypůjčený dokument po celou dobu výpůjčky a nemá právo ho půjčovat dalším osobám.

Čl. 5 Meziknihovní výpůjční služby národní a mezinárodní (MVS a MMVS)

1. Jestliže dokument není v knihovních fondech VŠE, může CIKS na požádání uživatele zprostředkovat výpůjčku dokumentu nebo dodávku kopie z jiné knihovny v ČR (MVS) nebo v zahraničí (MMVS). Požadované dokumenty CIKS zajistí pouze v případě, že odpovídají tematickému profilu a specializaci VŠE.
2. Zahraniční výpůjčky (MMVS) zprostředkovává CIKS pouze zaměstnancům VŠE a studentům doktorandského studia.
3. Charakter výpůjčky a výpůjční lhůtu stanovuje půjčující knihovna.
4. Poplatky za zprostředkování hradí vždy žadatel dle skutečných nákladů v souladu s Ceníkem.

Čl. 6 Cirkulační služby

1. Zaměstnancům VŠE lze výjimečně půjčit jednotlivá čísla časopisů prostřednictvím cirkulační služby.
2. Podmínky cirkulační služby jsou stanoveny příslušným pracovníkem CIKS.

VI. Ostatní poskytované služby

Čl. 1 Informační služby

1. Informační služby jsou poskytovány ústně, telefonicky, prostřednictvím www stránek, internetové komunikace (ICQ) a elektronickou poštou.
2. Rešeršní služby jsou poskytovány písemně na základě žádanky o rešerši. Neregistrovaným uživatelům a právnickým a komerčním subjektům poskytuje CIKS tuto službu pouze výjimečně, a to na smluvním základě.
3. Prostřednictvím WWW stránek CIKS (<http://ciks.vse.cz>) jsou zpřístupněny licencované a vybrané volně dostupné elektronické informační zdroje.
4. Elektronické dodávání dokumentů (EDD) je realizováno za úplaty dle platného Ceníku. Konkrétní podmínky a návody jsou uvedeny na WWW stránkách CIKS (<http://ciks.vse.cz>).

Čl. 2 Reprografické služby

1. Kopírování na samoobslužných kopírkách a tisk na síťových tiskárnách je zajištěno v prostorách knihoven a studoven VŠE. Cena za kopii je stanovena platným Ceníkem.
2. Rozmnožení dokumentu je povoleno pořizovat v souladu s *autorským zákonem* pouze pro vlastní potřebu.
3. Při užití rozmnoženin dokumentu musí být dodržena etika správného citování zdrojového dokumentu.

VII. Postihy za nedodržování Knihovního řádu

Čl. 1 Náhrada všeobecných škod

1. Uživatel zodpovídá za škody způsobené na majetku VŠE v souvislosti s nedodržením Knihovního řádu.
2. Škodu zaviněnou přímo nebo zanedbáním povinností je uživatel povinen nahradit podle *občanského zákoníku*.

Čl. 2 Náhrady za ztráty dokumentů

1. Poškození, zničení nebo ztrátu dokumentu je uživatel povinen bezodkladně ohlásit a škodu uhradit ve stanovené lhůtě. O způsobu náhrady rozhoduje CIKS.
2. CIKS má právo pozastavit uživateli poskytování služeb, dokud neuhradí všechny závazky.
3. Ztracený dokument je možné nahradit :
 - shodným vydáním téhož titulu,
 - novějším vydáním téhož titulu,

- jiným titulem, který odpovídá tematickému profilu a specializaci VŠE a který je CIKS ochoten jako náhradu přijmout,
 - finanční náhradou ve výši pořizovací ceny plus 100 %.
4. Uživatel je povinen uhradit manipulační poplatky za nové knihovnické zpracování dle platného Ceníku.

Čl. 3 Další postihy za nedodržování Knihovního řádu

1. Za nedodržování Knihovního řádu nebo Provozních řádů jednotlivých knihoven a studoven VŠE může být uživateli zakázáno využívání služeb až na dobu jednoho semestru.
2. Zákaz přístupu do studoven a knihoven VŠE až na dobu jednoho semestru může být udělen zejména v těchto případech:
 - přistižení uživatele při krádeži či poškozování informačních materiálů, dokumentů a jiného majetku svěřeného do správy knihovny,
 - porušování pravidel stanovených příkazem rektora „*Provozování a využívání výpočetní techniky a počítačové sítě VŠE*“,
 - nedodržování platných zákonů, zejména *autorského zákona*,
 - hrubé a agresivní jednání nerespektující normy slušného chování, a to jak vůči jiným uživatelům, tak vůči pracovníkům,
 - nerespektování Provozních řádů studoven a knihoven VŠE, např. porušování zákazu vnášení a konzumování jídla, pití, vnášení zavazadel, telefonování mobilními telefony, nevracení klíčků od šatnových skříněk při odchodu ze studoven, apod.
3. Při opakovaném porušování Knihovního řádu může CIKS :
 - v případě interního uživatele-studenta předat záležitost k dalšímu řízení disciplinární komisi příslušné fakulty VŠE,
 - v případě interního uživatele-zaměstnance VŠE požádat o nápravu jeho nadřízeného pracovníka,
 - v případě externího uživatele zrušit jeho registraci v CIKS s tím, že náhrady případné škody budou vymáhány dle *občanského zákoníku*.
4. Přestupky proti Knihovnímu řádu jsou zaznamenávány do evidenční databáze uživatelů – karty uživatele, resp. do evidence příslušného vedoucího knihovny nebo studovny VŠE (viz. část I, čl. 3).

VIII. Závěrečná ustanovení

Čl. 1 Výjimky z Knihovního řádu

Veškeré výjimky z Knihovního řádu povoluje ředitel CIKS.

Čl. 2 Zrušovací ustanovení

Ruší se Řád knihovnických a informačních služeb VŠE v Praze (Knihovní řád) ze dne 5. 3. 2004

Čl. 3 Přílohy Knihovního řádu

Součástí Knihovního řádu jsou tyto přílohy:

1. Ceník
2. Vzor prohlášení uživatele
3. Vzor přihlášky uživatele